

❖ شرح

قبل از بارداری، دهانه رحم در زنان حالت سفت و محکمی دارد. در اواخر بارداری سفتی دهانه رحم کاهش می‌یابد تا شرایطی فراهم شود که دهانه رحم حین زایمان باز شود و نوزاد به دنیا بیاید. اگر در طول حاملگی، دهانه رحم ضعیف و شل باشد، مادر در معرض سقط جنین و یا زایمان زودرس قرار می‌گیرد. اگر پزشک متخصص زنان تشخیص دهد که دهانه رحم زن بارداری در معرض خطر باز شدن است، اقدام به عمل جراحی سرکلاژ می‌کند. سرکلاژ عبارت است از بخیه زدن دهانه رحم به منظور بسته نگه داشتن دهانه رحم.

❖ زمان مناسب برای انجام سرکلاژ

سرکلاژ رحم به صورت پیشگیری کننده در هفته ۱۰-۱۴ حاملگی بعد از بی حسی نخاعی یا بیهوشی عمومی با زدن بخیه با نخ غیرقابل جذب محکم، زیر لایه گردن رحمی، انجام می‌گیرد. اینکار سبب تقویت گردن رحم و بسته ماندن آن می‌گردد. انجام عمل سرکلاژ پس از هفته ۲۱ بارداری با احتمال عفونت بیشتر و نیز پارگی زودرس کیسه آمنیوتیک همراه است و توصیه نمی‌شود. بخیه سرکلاژ باید در هفته های ۳۸-۳۹ حاملگی برداشته شود.

❖ تشخیص

پزشک اقدامات تشخیصی زیر را جهت انجام سرکلاژ انجام می‌دهد:

- ✓ معاینه توسط پزشک متخصص زنان و بررسی سابقه سقط‌های مکرر بدون درد در سه ماهه دوم حاملگی

✓ سونوگرافی

مواردی که نیاز است عمل سرکلاژ انجام شود شامل:

- ✓ دهانه رحم کوتاه‌تر از حد معمول
- ✓ رحم تک شاخه
- ✓ مشکلات ساختمانی رحمی
- ✓ کسانی که به دنبال زایمان سخت و مشکل، دچار پارگی دهانه رحم شده‌اند و بهبود نیافته‌اند.
- ✓ بارداری های دو یا سه قلو که تهدید به سقط وجود دارد.

موارد منع انجام سرکلاژ شامل:

- ✓ خونریزی مهبلی
- ✓ انقباضات رحمی
- ✓ پارگی پرده های جنینی
- ✓ گشادی بیشتر از ۴ سانت دهانه رحم

فواید سرکلاژ شامل:

- ✓ افزایش مدت زمان نگهداری جنین در رحم
- ✓ جلوگیری از زایمان زودرس
- ✓ کاهش میزان سقط جنین
- ✓ افزایش احتمال به دنیا آمدن نوزاد سالم و کامل

❖ عوارض

به دنبال انجام سرکلاژ عوارض زیر ممکن است در فرد بروز نماید:

- ✓ خطرات ناشی از بی حسی موضعی یا عمومی
- ✓ عفونت گردن رحم
- ✓ آسیب به گردن رحم و یا مثانه
- ✓ زایمان زودرس
- ✓ پارگی زودرس کیسه آب جنین
- ✓ خونریزی مهبلی
- ✓ تنگی گردن رحم و پارگی رحم
- ✓ شل شدن بخیه

❖ رژیم غذایی و تغذیه

پس از انجام سرکلاژ رژیم غذایی خود را به صورت زیر برنامه ریزی نمایید:

✓ روزانه چند نوبت ناحیه دستگاه تناسلی با شامپوی بچه شستشو دهید.

❖ دارو

داروهای تجویز شده (آنتی بیوتیک، ایزوکسوپرین جهت جلوگیری از انقباضات رحم) را توسط پزشک معالج طبق دستور مصرف نمایید.

❖ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمائید؟

✓ ۷ روز پس از عمل

✓ در صورت بروز علائمی مانند: پارگی کیسه آب، تب بالای ۳۸ یا لرز، انقباض رحمی و درد زیر شکم و کمر مثل دردهای زایمان، تهوع و استفراغ شدید، خونریزی و ترشحات بدبوی

✓ در صورت داشتن درد از مسکن هایی که برای شما تجویز شده استفاده کنید و در صورتیکه درد با مسکن کاهش نیافت به پزشک مراجعه کنید.

✓ اگر عمل سرکلاژ را انجام دادید، به محض مشاهده نشت مایع از واژن خود، فوراً به پزشک متخصص زنان مراجعه کنید، زیرا ممکن است علامتی از پارگی زودرس کیسه آب جنین باشد. پارگی این کیسه قبل از هفته ۳۷ بارداری، بسیار خطرناک می باشد.

✓ غذاهای دارای فیبر زیاد مثل میوه و سبزیجات و همچنین مایعات فراوان مصرف کنید تا احتمال یبوست از بین برود.

❖ فعالیت

پس از انجام سرکلاژ فعالیت خود را به صورت زیر برنامه ریزی نمائید:

✓ کاهش فعالیت های فیزیکی و یا استراحت در بستر در هفته اول با توجه به نظر پزشک شما و استراحت نسبی در ادامه بارداری داشته باشید.

✓ از نزدیکی تا ۱ هفته پس از سرکلاژ و یا باقیمانده بارداری خودداری نمائید.

✓ از انجام کارهای سنگین تا پایان دوران بارداری خودداری کنید.

❖ مراقبت

پس از انجام سرکلاژ جهت بهبودی سریعتر اقدامات مراقبتی زیر را انجام دهید:

✓ پس از این مرحله ممکن است ترشحات خونی روشن تا چند روز وجود داشته باشد که معمولاً بعد از این زمان به شکل ترشحات موکوسی در می آید و ممکن است تا پایان حاملگی ادامه پیدا کند. در صورت خونریزی در حد پریود یا بالاتر به پزشک مراجعه شود.

✓ هنگام اجابت مزاج زیاد فشار و زور نزنید.

✓ از دوش واژینال و تامپون استفاده نکنید.

✓ قبل از شروع دردهای زایمانی باید بخیه های دهانه رحم برداشته شود تا زایمان امکان پذیر باشد. برداشتن بخیه دهانه رحم در انتهای حاملگی انجام می شود و یک عمل بدون درد است و نیاز به بی حسی و بیهوشی ندارد. در صورت بروز دردهای زود هنگام و زایمان زودرس باید بخیه باز شود بنابراین در این مواقع فرد در بیمارستان تحت مراقبت قرار می گیرد تا به موقع باز کردن بخیه دهانه رحم انجام گیرد.

✓ لباس زیر را روزانه تعویض کنید و از لباس های زیرنخی استفاده و از پوشیدن لباس های حاوی الیاف مصنوعی و جوراب شلوارهای تنگ و پلاستیکی خودداری کنید.

✓ لباس زیر همیشه باید خشک باشد و از مرطوب شدن آن پرهیز کنید.

✓ مراقبت های دوران بارداری را طبق دستور پزشک انجام دهید.